

Szervezeti hírek, stratégia

A TASZ 2017 tavaszán átalakította munkaszervezetét: a korábban párhuzamosan működő programokat három projektbe szerveztük. 2017. május 1-jével létrejöttek az Egyenlőség-, a Magánszféra- és a Politikai Szabadságjogok Projekt. Az átszervezés nem bizonyos témákat elhagyását jelenti, hanem sokkal inkább a társadalmi problémák eddiginél is komplexebb megközelítésének szándéka vezette a folyamatot. Az átalakítást megelőzte a szervezet intézményes tudásának számba vétele, illetve a szervezeti partnerekkel való egyeztetés a saját tevékenységükről, a TASZ lehetséges szerepéről, feladatairól.

A projektek számára hosszútávú célokat határoztunk meg, figyelemmel a 2016-18-as időszakra és az egész szervezetre vonatkozó, általános stratégiában meghatározott, projekteken átívelő célokat. Ezek a célok a következők: (1) a polgárok jogtudatosságának növelése, az aktív állampolgárság támogatása, (2) a gyermekek jogainak védelme, (3) az alapjogi bíraskodás fejlesztése.

Egyenlőségprojekt

A TASZ Egyenlőségprojektje a társadalom leghátrányosabb helyzetű csoportjainak állami diszkriminációja ellen, az esélyegyenlőségük megteremtéséért dolgozik. A Projekt fókuszában két csoport van: a mélyszegénységben, jellemzően szegregált körülmények között élő roma emberek, illetve a fogyatékosokkal élő emberek, akik gyakran elszigetelten, intézetekben laknak, és felnőtteként sem dönthetnek saját életükről. Más sérülékeny csoportok, különösen a hajléktalan emberek, a menekültek, az LMBTQI közösség tagjainak egyenlő jogaiért is kiállunk. Azonban e csoportok jogvédelmével partnerszervezeteink foglalkoznak elsősorban, így a mi elsődleges feladatunk ezen szervezetek szükség szerinti támogatása.

Az Egyenlőségprojekt hosszú távú céljai: (1) csökkenjen Magyarországon a szegénység miatti kirekesztés, (2) az állam, illetve a döntéshozók előítéletes magatartása csökkenjen, (3) javuljon az érintett csoportok jogtudatossága, illetve érdekérvényesítési képessége, (4) nőjön a marginalizált csoportok társadalmi befogadása és szűnjön meg a teljes kizárásuk, például a fogyatékos emberek intézményes elhelyezése.

Magánszféraprojekt

A Magánszféraprojekt fő célkitűzése az, hogy egyfelől az állam csak annyira avatkozzon bele a polgár magánéletébe, amennyire feltétlenül szükséges, másfelől megfelelő színvonalon nyújtsa mindazokat a szolgáltatásokat (ilyen az egészségügy, a közoktatás vagy a szociális ellátások), amelyek szükségesek az alapjogok gyakorlásához. Kiemelt figyelmet fordítunk az szabad döntéshez való jog érvényesülésére az egészségügyi döntések terén (pl. abortusz), a betegek jogaira, ideértve a biztonságos és hatékony egészségügyi ellátáshoz való jogot, a világnézeti szabadság érvényesülésére különös tekintettel az oktatásra, valamint az állami drogpolitikára és a személyes adatok védelmére.

A Magánszféraprojekt hosszú távú céljai: (1) csökkenjen az állami paternalizmus, azaz az állam indokolatlan és felesleges, jogkorlátozó beleszólása a polgárok magánéletébe; (2) a jogszabályok és jogi eljárások legyenek értékesek – azaz pusztán erkölcsi értékítéletek alapján ne lehessen beleszólni a polgárok magánéletébe tartozó döntésekbe; (3) nőjön az állampolgárok jogtudatossága;

(4) csökkenjen azoknak az állami intézkedéseknek a száma, amelyek nem tudományosan megalapozottak, illetve sértik a polgárok alapjogait.

Politikai Szabadsági Projekt

A Politikai Szabadsági Projekt azért dolgozik, hogy polgárok a közügyekről kialakíthassák véleményüket, azok alakításába alkotmányellenes korlátozások nélkül bele tudjanak szólni, illetve szabadon kifejezhessék véleményüket az állam működéséről. Kiemelt figyelmet fordítunk a szólás és a sajtó szabadságára, a gyülekezési jogra, az állam átlátható működésére és az ezt elősegítő információszabadságra, valamint a részvételi jogok, különösen a választójog gyakorlására.

A Projekt hosszú távú céljai (1) a jogállamiság, a jog uralmának helyreállítása (a) a bíróságok függetlenségének megőrzése, (b) a közigazgatás szakmaiságának helyreállítása, (c) legyenek tisztességesek és szabadok a választások, (d) a mindenkori kormány a nemzet és ne a saját érdekeiért dolgozzon, (2) a társadalmi nyilvánosság tágítása (a) a sajtó szabadon láthassa el a feladatát, (b) legyen szabad az Internet, (3) az állam működjön átláthatóan és legyen következménye a közpénzekkel való visszaélésnek, (4) erősödjön meg az aktív állampolgárság (a) a TASZ ugyanazt a jogvédelmet nyújtsa az állampolgároknak a fővároson kívül, mint Budapesten, (b) a TASZ szolgáljon pajzsként az elnyomás ellen, (c) legyen szabad a közhatalom bírálata, (d) a civil szféra szabadon működhessen, (e) legyen szexi a politizálás, a közügyekbe való beleszólás.

A TASZ kommunikációjának célja a szervezet missziójának elérése, vagyis hogy minél többen tisztában legyenek a jogaikkal és tartsák az emberi jogokat fontos szempontnak a közügyekről szóló döntések meghozásakor, illetve a szervezet által képviselt ügyekhez kapcsolódó üzenetek eljussanak a döntéshozókhoz. Kihívást jelent a kormányzat erős, jól felépített kommunikációs kampánya, amely a szervezet és más civil szervezetek hiteltelenítését célozza. Az emberi jogi narratíva erősítése érdekében ezért a TASZ tevékenységei közül előtérbe helyezük az olyan emberi jogi és demokratikus kérdésekkel foglalkozó tevékenységeinket, amelyek szélesebb rétegeket érintenek, pl. oktatás, egészségügy, korrupció. Továbbá hangsúlyt helyezünk arra, hogy sikereink kommunikációján keresztül bemutassuk, a TASZ működése miért hasznos a polgárok számára. A kommunikációnk hosszú távú céljai a következők: (1) A TASZ által felvetett problémákból legyen közügy annak érdekében, hogy a jogsértésekre megoldás szülessen, (2) Legyen olyan közösség Magyarországon, amely számon kéri az emberi jogi szempontokat a döntéshozókon, (3) A TASZ hiteles, szakmai és pártpolitikától független szervezetként jelenjen meg.

A forrásszerzési tevékenység célja a TASZ működéséhez szükséges források megteremtése, különösen a munkánkat támogató magánszemélyek és cégek hozzájárulása arányának növelése a szervezet költségvetésében. A szervezet nem kér és nem fogad el támogatást a magyar államtól, illetve magyarországi politikai pártoktól. Célunk a magánadományok költségvetési arányának növelése úgy, hogy 2021-ben az éves költségvetés felét magánszemélyek mikró, közepes és makróadományai, valamint céges adományok, pro bono felajánlások tegyék ki.

Az emberi jogok és a demokrácia helyzete Magyarországon 2017-ben a TASz tevékenységének fényében

A TASZ az Eötvös Károly Intézettel, a K-Monitorral, a Mérték Médiaelemző Műhellyel és a Magyar Helsinki Bizottsággal közösen szerkesztett tanulmányban elemezte az illiberális állam működését 2014-18 között. A kiadvány Illiberális állam Európa szívében címmel letölthető a TASZ honlapjáról.

1.

Magad uram, ha...

“Az állam nem végzi el feladatát: állandósult kampányban élünk, miközben érdemi kormányzás alig folyik” - írtuk a tavalyi éves jelentésünkben. A változást azonban állampolgárok kis csoportja is képes elindítani, ha a köz szolgálatára megválasztott képviselőink nem látják el a feladatukat. Az előző évi megállapításunk 2017-re még inkább igaz: a nemzeti konzultációkkal teletűzdelt évben folytatódott az a gyakorlat, hogy a kormány az átfogó reformok helyett egy-egy látványos intézkedéssel intéz el fontos társadalmi problémákat. Ebben az évben is sorra érkeztek a hírek az egészségügyben tapasztalható tarthatatlan állapotokról, a munkaerőhiányról. Bár a statisztikai adatok szerint csökken a szegénység, de még mindig a lakosság egynegyedét érinti a szegénység legalább egy dimenziója.¹ Magyarországon is számos botrány tört ki nőket érő, a hatalmi helyzettel való visszaéléssel együtt járó szexuális zaklatás kapcsán, a kormánynak mégsem volt ezzel kapcsolatban gyakorlatilag semmi mondanivalója. A hatalommal való visszaélés a közpénzek kezelésében is tettenérhető: hetente kerül napvilágra újabb korrupciós botrány, kormányközeli emberek hirtelen történt meggazdagodása. Az ügyészség mégsem tesz valódi lépéseket a korrupciós botrányok főszereplői ellen.

Biztonságban gyógyulni

2016-ban kezdtünk a kórházi fertőzések ügyével foglalkozni, amikor kiderült, hogy többen halnak meg kórházi fertőzésekben Magyarországon, mint autóbalesetben. A helyzet súlyosságával mára sokan tisztában vannak a partnereinkkel együtt végzett munkának köszönhetően. Bár a pontos számokról az állam egyelőre nem ad megfelelő tájékoztatást, mi pert indítottunk azért, hogy az állam adjon tájékoztatást a kórházi fertőzések helyzetéről kórházakra lebontva. A fertőzések egy része elkerülhető lenne megfelelő finanszírozással, illetve ha az állami szervek ellátnák ellenőrző feladatukat. Több, mint száz hozzánk beérkező panasszal kerestük meg az állami szerveket annak érdekében, hogy komolyan vegyék a kórházi fertőzések ügyét és biztosítsák a biztonságos beteg ellátást.. Emellett egyéni történeteken keresztül is bemutattuk, hogy a fertőzések komolyan veszélyeztetik az egészségügyben gyógyulni vágyókat.

Harmadik éve mérjük fel a Gyerekekkel vagyok kampányunk keretében azt, hogy a kórházak mennyire működnek gyermekbarát módon. Az elmúlt három évben több területen javulást észleltünk: a kapcsolódó jogokat egyre több esetben gyakorolhatják zavartalanul a polgárok. Bár a minisztérium érdemben nem válaszolt a javaslatainkra, a kampányban képviselt jogokat és szemléletet egyre több helyen alkalmazzák a gyakorlatban. Ki kell emelni, hogy 2017-ben minden megkeresett kórház válaszolt a kérdéseinkre. Szintén minőségi változást tapasztaltunk abban, hogy mára a kapcsolattartást minden kórházban igyekeznek megoldani. Összesen csak két kórház van, ahol ún. kísértői díjhoz kötik a szülő benttartózkodását a beteg gyermek mellett. Több helyen viszont a 14

1

https://index.hu/gazdasag/2017/12/02/szegenyseg_ovedelem_eletszinvonal_fogyaszti_ksh_2016_jollet/

évesnél fiatalabb gyermekek mellett az egyik szülő étkezést és fekhelyet is kap, sokszor térítésmentesen. Egyre több intézményben alakítanak ki együttápolási egységeket, ahol automatikusan ágyat kap a szülő a gyermek mellett. A bizakodásra okot adó fejlődés mellett, ugyanakkor a tájékoztatáshoz való jog teljesülésével kapcsolatban komoly aggályok vannak még mindig. Legtöbbször csak a nyomtatott betegtájékoztatókat adják oda, nincs egyénesített tájékoztatás, főleg nem a gyerek számára. Ugyanakkor látszik, hogy e téren is lehetséges a fejlődés, mert találtunk jó gyakorlatokat is. Van olyan kórház, ahol képregény, színező, mesekönyv segítségével, máshol videóval, vagy a kedvenc plüss állattal játsszák el, hogy mi vár a gyerekre.

Kis segítség a nagy bajban

Idén az ünnepek ideje alatt kiemelten foglalkoztunk azokkal a családokkal, akik kórházban töltötték a karácsonyt. Októberben indítottuk el Ünnepek a kórházban kampányunkat, aminek bevételéből olyan csomagokat állítottunk össze, amelyek megkönnyítik a kórházi tartózkodás idejét. A csomagokba került például kézfertőtlenítő, valamint jogtudatosító játék, színes ceruza, színező és persze a szülőknek készített tájékoztató a betegjogokról. A kampány során színészeket, zenészeket és ismert embereket kértünk fel arra, hogy egy mese felolvasásával tegyék szebbé az ünnepeket a beteg gyerekeknek. Novemberben pedig egy adománygyűjtő buli keretében 641.200 forintot gyűjtöttünk össze, amelyet teljes egészében arra fordítottunk, hogy ezerkétezer csomagot önkénteseink segítségével tizenkét kórházba eljuttassunk.

Ha HIV-vel élisz, előfordulhat, hogy nem látnak el az orvosok

A HIV-vel élők egészségügyben szerzett tapasztalatairól készítettünk felmérést 2017 első felében. Az online elérhető kérdőívet több, mint ötvenen töltötték ki, ami a jelenleg regisztrált fertőzöttek számához képest magasnak számít. A felmérésből az derült ki, hogy a válaszadók nagy része elégedett a HIV-vel kapcsolatos kezelésével, de az ezen kívüli egészségügyi ellátásban szerzett tapasztalataik nagyon lehangolóak. Sokan számoltak be arról, hogy hátrányosan megkülönböztették, vagy olyan esetről, amikor státuszuk miatt megtagadták tőlük az orvosi kezelést. Az ilyen tapasztalatok miatt a válaszadók több, mint fele döntött úgy, hogy nem tájékoztatja például háziorvosát a betegségéről. A HIV-vel élők a rossz tapasztalataik miatt már legtöbbször nem mernek megbízni e tekintetben az orvosokban és ez mind az ő egészségük, mind a jól működő egészségügyi ellátás rovására mehet. Ugyanakkor a TASZ több éves munkájának is köszönhetően jelentős változás jön a fogászati kezeléseknél: az ellátásokra vonatkozó iránymutatásokat, a protokollt úgy módosították, hogy az már minden beteg számára valódi védelmet nyújtson.

Támogatás a boldoguláshoz

Bár az önkormányzatok továbbra is sorra hozzák a szegény embereket büntető szabályokat, mi 2017-ben összesen 25 településen értük el, hogy módosítsák az ilyen szabályokat. Évek óta vizsgáljuk és támadjuk meg a szegény embereket sújtó helyi rendeleteket. Ezek olyan előírások, amelyekkel a helyi önkormányzatok a leginkább rászoruló embereket zárták ki a szociális ellátásokból, akár olyan abszurd feltételek nem teljesülése miatt, mint hogy a kertben lévő fűfélék magassága meghaladja-e a 15 centimétert, vagy hogy a tűzifát "rendezett formában felhalmozva" tárolják-e a kertben. Idén négy megyében összesen 55 település szociális rendeletének 76 rendelkezését támadtuk meg.

Az önkormányzat nem félemlítheti meg a polgárokat!

2016-ban a tiszavasvári önkormányzattal szemben eljárást indítottunk, mert az önkormányzat lehetővé tette és támogatta, hogy a Becsület Légiója elnevezésű szélsőséges csoport ún. "telepbejárásokkal" zaklassa a településen élő roma családokat. Kérelmünkre az Egyenlő Bánásmód Hatóság határozatában megállapította, hogy az önkormányzat megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. Az EBH döntését a tiszavasvári önkormányzat megtámadta a bíróság előtt, de a bíróság egyetértett az Egyenlő Bánásmód Hatósággal. A döntés azért fontos, mert egyértelműen kimondja, hogy az önkormányzatok nem vehetnek igénybe szélsőségeseket a polgárok megfélemlítésére, megregulázására. Ez a példaértékű döntés gátat szabhat annak, hogy az önkormányzatok a roma integráció címszava alatt, és valóságos esélyteremtés helyett a szélsőségesek közreműködésével megfélemlítsék, megregulázzák a mélyszegénységben élőket.

Jogtörténeti fontosságú TASZ-győzelem: bíróság mondta ki, hogy diszkriminálták a roma embereket Gyöngyöspatán

2011-ben a rendőrség Gyöngyöspatán nem akadályozta meg, hogy szélsőséges, cigányellenes szervezetek "rendfenntartó" tevékenységnek álcázott megfélemlítő magatartást fejtsenek ki heteken át a cigánysoron, az ott lakókkal szemben, megsértve ezzel a helyi romák egyenlő bánásmódhoz való jogát. A TASZ antidiszkriminációs közérdekű polgári pert indított a Heves Megyei Rendőr-főkapitánysággal szemben, az egyenlő bánásmódról szóló törvény alapján. A Kúria 2017 február 8-án mondta ki jogerősen, hogy a rendőrség 2011-ben Gyöngyöspatán hátrányosan megkülönböztette a helyi romákat azzal, hogy elmulasztott megfelelően fellépni a szélsőséges szervezetekkel szemben.

Emberi lakhatást - mindenkinek!

A fogyatékos személyek gyakran a világtól elzárt tömegintézményekben élnek. Ezek közösségi lakhelyekkel való kiváltása, vagyis a *kitagolás* folyamata lehetővé teszi, hogy a fogyatékos polgárok aktív életet éljenek és a jogukat másokkal egyenlően élvezhessék. Ugyanakkor a tavalyi év végén több olyan hír is napvilágot látott, ami alapján az látszik, hogy a folyamat ezt az alapvető célt nem fogja tudni elérni. Civil szervezetek, köztük a TASZ is számos eszközt megragadva dolgoznak azért, hogy az eredeti célok megvalósuljanak.

A gyerekéért mindenki ölni képes, nem?

Sára imád Harry Pottert olvasni és a Micimackót. Édesapjának halála után addig nem indították el a hagyatéki eljárást, míg édesanyja "nem tisztázza a jogállását". Sára ekkor 22 éves elmúlt, édesanyja fölöslegesnek és megalázónak tartotta, hogy Sárát gondnokság alá kell helyezni, mégis erre kötelezték.

"Sára szerelmes lett, esküvőt terveztek, de gondnokolt nem mehet férjhez. Én nem veszem semmibe azzal a saját lányomat, hogy kamu esküvőt hazudok neki. Hogyan várjam el a társadalomtól, hogy próbálják egyenjogú társnak tekinteni, ha én sem teszem azt? Ezért kerestem meg a TASZ-t, mint a fogyatékos emberek jogaiért keményen kiálló, a jog útvesztőiben profin eligazodó szervezetet. Nem lett volna pénzem több éves bírósági pereskedésre.

Tisztában voltam azzal, hogy a jogtudatosságom majdnem nulla, s felháborított és elkésértett, ahogyan bedarált bennünket az állami gépezet, s örök életre gondnokságra ítéltünk a lányommal együtt.

Az egyetlen reményem az volt, hogy van segítség, és megoldás! A TASZ támogatása nélkül bele sem vágok. Elmondhatatlan elégedettséggel tölt el, hogy a lányomat reálisan, a valós képességei alapján ítélték meg.

Sára az általános gondnokság alól kikerült és gyűrés, boldog menyasszony. Még nem tudjuk, hogy lesz-e esküvő. Sára szeretné. A döntés joga megvan hozzá végre!

Azt tanácsolnám minden szülőnek, hogy járják jobban körbe a jogukat, s ha elakadnak, kérjenek segítséget pl. a TASZ-tól, mert független, korrekt, nyitott, támogató. Így sem könnyű, de ha van "hátvéd", mint nekünk volt a TASZ, azért végre fel merjük emelni a fejünket."

Erika, Sára édesanyja

Az év végén tizenegy ember, hat súlyos-halmazott fogyatékossgal élő felnőt és ötük édesanyja képviselésében léptünk fel személyiségi jogi perben. A hat felnőt ember mindegyikét a családjuk ápolja, elsősorban az édesanyák. Ugyan az állam nemzetközi és hazai jogszabályban foglalt kötelezettsége lenne számukra közösségi lakhatást biztosítani, de nincs Budapesten elérhető, a vállalt nemzetközi kötelezettségeknak megfelelő lakhatás. A szülők egyetlen lehetősége az lenne, hogy a lakhelyüktől több tíz vagy -száz kilométerre lévő nagyintézetek egyikébe helyezik el gyermekeiket, de az sem emberhez méltó életet, sem kapcsolatuk fenntartását nem tenné lehetővé számukra. Jelenleg otthon gondozzák gyermekeiket, őket súlyosan megterhelő lelki, fizikai és szellemi munkát végezve, kizorulva évtizedek óta a munkaerőpiacról.

Engedjétek haza Imit!

Imi jelenleg egy tömegintézetben él, fogyatékossgal élő emberekkel közösen. Imádja a vasúttal kapcsolatos könyveket és filmeket. Szeretne hazaköltözni családjához, de a Gyámhivatal nem engedi neki.

"Végső elkésérésünkben kerestük meg a TASZ-t, mivel a Gyámhivatal és a hozzá kapcsolódó hivatalos szervek folyamatos elutasító magatartása miatt már egyszerűen tanácsstalanok voltunk. Törvényekre, jogszabályokra hivatkozva utasítottak minket el. Nem értettük és ma sem értjük, hogy miért nem élhet velünk Imike, aki szeret nálunk lenni, jól érzi magát velünk! Ellenben az intézetben kifejezetten nehezen telnek a napjai nem szeret ott lenni! A legnehezebben azt viseli, amikor visszük vissza az intézetbe, nem érti, miért kell ott lennie, miért nem maradhat velünk! Az állandó bezártságot is nehezen viseli, illetve hogy fogyatékosként bánnak vele.

Mivel a TASZ vállalta a képviselésünket, megláttuk a fényt az alagút végén! Segítséget kaptunk szóban-írásban, biztatást a kitartáshoz, amire nagy szükségünk volt! Valószínűleg nélkülük feladatuk volna!

Az ügy jelenleg a Szegedi közigazgatási bíróságon folyik.

Akik hasonló helyzetben vannak, azoknak azt tanácsoljuk, hogy mindenképpen vegyék fel a TASZ-szal a kapcsolatot! Kérjék a segítségüket, ne adják fel, tartsanak ki!

T. Gyöngyi, aki szeretné magához fogadni Imit

Büntetés helyett - segítséget!

A hazai drogpolitikában már évek óta jellemző, hogy a büntető szemlélet uralkodik. A gyógyászati célra rendelt kannabisz termékekkel kapcsolatban a jogszabályok engednek méltányosságot, 2017-ben számos esetben segítettünk a jogsegélyszolgálatunkhoz fordulóknak, hogy érvényesíteni tudják a jogaikat.

Van remény

A civilelles kampány hatásai sok területen érezhetőek: számos szervezet munkáját nehezítik meg a passzivitásba burkolódzó hivatalok, a hatóságok, amelyek a civilek jelzései ellenére nem végzik el feladataikat. Mindezek ellenére vannak olyan állami szervek, amelyek a közös célok érdekében, elismerve a civil szervezetek szakértelmét, együttműködnek akár a sorozatosan támadott szervezetekkel is. 2012-es megalakulása óta tagjai vagyunk a civil szervezetekből és szakemberekből álló Gyűlöletbűncselekmények Elleni Munkacsoportnak, amely gyümölcsöző munkakapcsolatot ápol az Országos Rendőr-főkapitányság gyűlölet-bűncselekmények elleni szakvonalával. A Nemzeti Közszoigálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskolájával közösen szerveztünk konferenciát "Hatékony állami válaszok a gyűlölet-bűncselekményekre" címmel, amelyen a rendőrség számos képviselője, továbbá ügyészek és bírák és egyéb szakemberek is részt vettek, illetőleg felszóltak. Ezen túl a Munkacsoport tapasztalatai alapján látszik a több éves közös munka eredménye azon is, hogy a nyomozások egyre inkább megfelelnek az emberi jogi követelményeknek.

Miért kell folyton azt bizonygatnom, hogy nem vagyok szörnyeteg?

Adél kedvenc filmje az All about my mother, és nagyon szereti a Coco Chanel, Édith Piaf, Audrey Hepburn, Marilyn Monroe életéről szóló könyveket. Adél nemrég halálos fenyegetést kapott Facebookon a transzneműsége miatt. Úgy érezte, hogy ezt nem hagyhatja annyiban.

"Legnehezebben azt viseltem, hogy halálosan megfenyegettek az identitásom, mivel voltam miatt. Sokat számított, hogy a rendőrségre ügyvéddel tudtam menni, a TASZ egyik ügyvédjével, amitől úgy gondolom, komolyabban vették az ügyemet. A nyomozás már lezárult és továbbították az ügyészségre vádemelési javaslattal.

Azoknak, akik hasonló helyzetbe kerülnek azt javaslom, hogy jelentsék fel a zaklatójukat, fenyegetőjüket. Ha jól tudom, Magyarországon az én feljelentésem volt az első transz témájú feljelentés. Ez is azt mutatja, hogy a transzneműek félnek és nem bíznak a mostani magyar rendszerben."

Adél

2.

Házörző vagy öleb?

Minden demokráciának nélkülözhetetlen kelléke, hogy a polgárok ellenőrizhessék a közhatalom gyakorlását. Az olyan országokban pedig mint amilyen Magyarország is, ahol az államhatalmi ágak nem töltik be hatékonyan egymást ellenőrző funkciójukat, a demokratikus nyilvánosság és kontroll jelentősége a szokásosnál is nagyobb. A diszfunkcionálisan működő fékek és ellensúlyok rendszerének feladatait - legalábbis részben - a kritikus polgárok és a kritikus sajtó veszi át. A magyar kormányzat a fékek és ellensúlyok rendszerét alkotó független intézmények "házasítása" után éppen ezért nemcsak a demokratikus nyilvánosság intézményeit vette célba, hanem a demokratikus ellenőrzéshez, a kritikus vélemények megszületéséhez szükséges információkhoz való hozzáférést és a kritikus gondolkodás más előfeltételeit is igyekszik minden eszközzel kiiktatni.

Nehéz dolga van annak a polgárnak, aki megbízható forrásokból akar tájékozódni. Magukat sajtónak álcázó propagandatermékek veszik át a média helyét. A legtöbb polgár számára hozzáférhető nyomtatott és elektronikus médiumok ebben az évben hatalmas iramban kerültek kormánypárti oligarchák tulajdonába. Rengeteg lapnál láthatóan felszámolták a szerkesztői szabadságot, központilag előállított tartalmak jelennek meg. Hihetetlen mennyiségű közpénzt fordítunk a polgárok félretájékoztatására, gyűlöletük és félelmük felkeltésére. Hamis és manipulatív információkat közlő, irracionális tartalmú, a polgárok elemi félelmeire ható "tájékoztató-kampányokat" folytat a kormány, próbálja elterelni a figyelmet a nyomasztó szegénységről, az oktatás, az egészségügy válságáról, a rendszerszerű korrupcióról.

Ma, ha valaki egy országos vagy helyi korrupciós ügyet szeretne felderíteni, és ehhez közérdekű adatokat megismerni, akkor többszázézes vagy akár milliós költségtérítések követelésére, évekig tartó pereskedésre, és esetleg arra kell felkészülnie, hogy miután jogerősen megnyeri a pert, megváltoztatják a törvényt, hogy ilyen még egyszer ne fordulhasson elő. **A magyar állam milliókat költ el arra, hogy a törvény alapján a nyilvánosságra tartozó adatokat az azokat igénylők elől eltitkolhassa,** drága ügyvédi irodákat bíz meg felesleges, évekig tartó, és biztosan vesztes perekben jogi képvisellel.

A kritikus gondolkodás alapjait az iskolában kell elsajátítani, **jó iskola kell ahhoz, hogy magabiztos felnőttek képesek legyenek a véleményalkotásra, és ha szükséges az aktív közéleti cselekvésre.** Sajnos az erősen központosított magyar oktatási rendszer kevésbé alkalmas arra, hogy a demokratikus értékek iránt elkötelezett, a közéletben aktív, másokkal együttműködő polgárokat neveljen. A háromévente esedékes PISA tesztek egyik legutóbb publikált eredménye szerint például átlag alatti a magyar diákok teljesítménye az úgynevezett együttműködő problémamegoldás (collaborative problem-solving) terén. Az elért teljesítmény Magyarországon kimagaslóan erős összefüggést mutatott a diákok és az iskolák társadalmi-gazdasági helyzetével.

Azonban sok polgár nem hagyja magát. 2017-ben számos olyan ember is véleményt nyilvánított, akik korábban nem szólaltak meg politikai ügyekben. A tavaszi tüntetéseken (CEU, civilek) egyrészt egy új generáció, másrészt korábban politikailag inaktív, magát inkább konzervatívnak tartó, a kormánnyal szemben kritikát eddig meg nem fogalmazó ember jelent meg az utcákon, egyetemi és más tiltakozó fórumokon. **A TASZ történetében először éjjel-nappal hívható, ügyvédekhez átirányított telefonszámmal segítette azokat a tiltakozókat, akiknek jogi segítségre volt szüksége.** A tiltakozások olyan résztvevői számára, akikkel szemben büntető és szabálysértési eljárások indultak, jogi képviseletet biztosítottunk. Az egyik legismertebb ilyen ügy a CEU-törvény aláírása napján a Köztársasági Elnöki Hivatal épületét lemosható festékkel megdobó aktivista, Horváth Gergő elleni büntetőeljárás volt. A bírósági tárgyalást, és azon a TASZ ügyvédjének munkáját ezrek követték élőben az interneten. **A politikai szabadságjogaikkal élni kívánó polgárokat a TASZ jogi segítséggel támogatja.**

"Amikor 4 rendőr nem tudott szétszedni 2 makacs kiscsajt, akik pvc-csővel összekapaszkodtak, hát nem semmi érzés volt. Az, hogy fölírtam magamra közben TASZ-os telefonszámokat rabosítás esetére, az meg megnyugtató volt nem is kicsit. De sajnos még nincs vége."

– egy ligetvédő Facebook posztja

Azok a polgárok, akik közérdekű adatok megismerése iránti igényeiket csak sokszázvezres vagy milliós költségtérítés kifizetése után kapják meg, nem hagyják annyiban a dolgot. Bíróságon vitatják, hogy jogos a költségtérítés megállapítása. Nekik a TASZ ingyenes jogi képviseletet biztosít. Ma már az is látszik, hogy kitarásunk sikeres: egyre több bíróság hoz olyan ítéletet, amelyekkel szűkítik vagy egyenesen kizárják a közérdekű adatigénylés teljesítéséért költségtérítés megállapításának lehetőségét, akár arra is hivatkozva, hogy a közfeladatot ellátó szervnek nem alapfeladatán túli kötelezettsége az állampolgárok tájékoztatása.

Ne féljete!

Zsombor orvos és azért kereste meg a TASZ-t, mert úgy gondolta, hogy a Magyar Orvosi Kamara korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát és ráadásul működése nem köztestülethez méltó és átláthatatlan.

“Legrosszabban az ostobaságot és az arroganciát viseltem, amivel az eljárás során szembenézek. Mindenképpen pozitív hatással volt rám a TASZ képviselete, sikerült egy nagyon jó ügyvédet biztosítani, aki a közéleti kérdésekre is abszolút nyitott. Elsőfokú ítéleten vagyunk túl, a pert megnyertük. Akik hasonló helyzetbe kerülnek, azoknak azt tanácsolom, hogy álljanak bele, csak így tisztulhat a közéletünk és ne féljenek!”

Zsombor

Küzdjete minden eszközzel!

István Questor károsultként azért kereste fel a TASZ-t, hogy képviseljék őt ebben a nagyon bonyolult, de sokakat érintő ügyben. Egy közérdekű adat kiadásáért folytatott perben vállaltuk el a képviseletét.

“Ezt a csatát elbuktuk, a bíróságok mind az első, mind a másodfokon az Alaptörvénynek ellentmondó ítéletet hoztak, az Alkotmánybíróság pedig nem volt hajlandó kimondani az Alaptörvény megsértésének tényét. Legnehezebben azt viseltem és viselem, hogy úgy érzem kiraboltak, többször is.

Egy ilyen veszteséget feldolgozni időbe telik. A kárunk és a károm nem csak anyagi, hanem erkölcsi, és így pszichológiailag is megterhelő. Ez ellen pedig csak az segít, ha az ember küzd az igazságtalanság ellen. Ebben segített a TASZ.

Azt tanácsolom azoknak, akik hozzám hasonló helyzetben vannak, hogy küzdjenek minden eszközzel!”

István

A médiakoncentráció és a sajtó elpropagandásítása ellen tesznek sokat tesznek azok az újságírók, akik új független lapokat alapítanak, érték is kiáll a TASZ. A 2016-ban bezárt Népszabadság - TASZ által képviselt - munkatársai 2017-ben egy munkaügyi és egy társasági jogi bírósági eljárásban is bebizonyították, hogy a kiadó törvénytelenül járt el, és még a magyar jog szeriint sem lehetett volna úgy megszüntetni a lapot, ahogy ez történt. A TASZ vitacikket publikált és ezzel vitát generált az Index.hu-n a magát sajtónak álcázó kormánypropaganda jogi megítéléséről, arról, hogy az ilyen médiumok mennyiben alanyai a sajtószabadságnak. A vita világosabbá tette a demokratikus rendeltetését betöltő sajtó és a propaganda közötti határvonalakat és mindazt, ami ebből jogi értelemben következik.

Tyúkper ez valójában

“A www.bicske.blog.hu című oldalt írom és szerkesztem több mint 10 éve. Ez csak az enyém, a munkát saját költségre, saját eszközökkel, minden ellenszolgáltatás nélkül végzem a helyi tájékoztatás érdekében gyakorlatilag egyedül. Korábban újságíróként dolgoztam. 26 éves koromban elnyertem a MÚOSZ Dr. Szegő Tamásról elnevezett díját. 30 évesen, 2000-ben Flekk 2000 díjat vettem át a MÚOSZ székházában - utóbbi A magyar sajtó napján. Azért kerestem meg a TASZ-t, mert a bicskei önkormányzat beperelt két - véleményem szerint - ártalmatlan és igaz véleménycikkem miatt.

Sosem volt még sajtóperem, így a TASZ vállalása számomra igen nagy megtiszteltetés és ez nemcsak formalitás.

Ennek a feljelentésnek nagyon fájó az üzenete: mégpedig az, hogy a bicskei polgár ne fogalmazzon meg kritikus véleményt, mert millió forintos összegekre fogják beperelni azok a vezetők, akik havonta majdnem milliókat visznek haza közpénzből. Abban bíztak, hogy el sem megyek a tárgyalásra sem én, sem jogi képviselőm?

Vagy abban, hogy nem állok ki magamért?

Vagy abban, hogy nem lesz rá pénzem? (Ezt eltalálták.)

Vagy abban, hogy elveszik a kedvem az írástól és jól megijesztenek?

Nem sikerült nekik. A pert első fokon megnyertük.”

Izing Antal, újságíró

A kormányzat egyre nagyobb számban ad át állami iskolákat egyházaknak, ezzel azonban azt veszélyezteti, hogy minden gyermek számára elérhető legyen a világnézetileg semleges oktatás. Aszülők, tanulók nem eszköztelenek azonban, ha maguk szeretnének dönteni iskolájuk sorsáról. A TASZ számos szülőt és szülői közösséget tájékoztatott arról, hogy egyetlen állami iskola sem kerülhet egyházi kézbe anélkül, hogy az átadást a szülők (illetve a nagykorú tanulók) többsége támogathatná. A jogi tanácsokat felhasználva pedig sikertörténetekről is beszámoltak nekünk: szülőknek sikerült megakadályozni az iskola akaratukkal ellentétes átadását, ezzel az iskolájuk világnézetileg elkötelezetté válását.

Gyerekek, illetve fiatal felnőttek is megmutatták 2017-ben, hogy érdekeiket és jogukat képesek érvényesíteni. A szakgimnáziumi érettségi rendszerének a felkészülési idő hagyása nélküli megváltoztatása, és a sajátos nevelési igényű tanulók speciális helyzetének figyelmen kívül hagyását lehetővé tevő törvénymódosítás ellen középiskolás tanulók fogalmaztak meg nyílt leveleket, és tiltakoztak az ombudsmannál. **A TASZ a tiltakozókat szakmai álláspontjának nyilvánosságra hozásával segítette.**

3.

Ha nem megy szép szóval,...

Nem kérdéses, hogy a demokráciában álláspontjuk kifejtésére a kormánnyal ellentétes nézeteket valló polgároknak és civil szervezeteknek is tényleges lehetőségük van. **A közügyekről folytatott vitákban ezért a kormánynak tiszteletben kell tartania, hogy mindenkinek joga van véleménye kinyilvánítására.** 2017-re viszont egyértelművé vált, hogy a magyar kormányzat szerint a vele szembeni kritika magát a nemzetet támadja, ezzel pedig a kormányzat azt próbálja legitimálni, hogy az övétől eltérő a véleményeket ki kell zárni a közügyek megvitatásából. 2017-ben ez a folyamat

eljutott oda, hogy a kritikus vélemények prominens képviselőivel szemben a személyüket támadó lejáratókampányok folynak.

Ellenzéki politikusok és aktivisták ellen nagy hangerővel folytatott lejárató kampányok 2017-re a közélet már-már megszokott elemeivé váltak. Ebben az évben fordult először elő, hogy egy volt politikussal, egy színházi rendezővel és egy aktivistával szemben azt is felvetették, hogy nemzetbiztonsági kockázatot jelentenek. A lejáratókampányokban szexuális orientációval vagy családtagokkal kapcsolatos információkat is felhasználnak, a lejáratások több esetben ténybeli hazugságokon alapultak, és több állami és a kormánypártokhoz közeli médium és politikusok összehangolt tevékenységével folytak és folynak ma is.

Az egész 2017-es éven végigvonult mindenkori kormányzattal szemben kritikus civil szervezetek elleni, már többéves hadjárat újabb hulláma. Januárban a Fidesz egyik alelnöke így fogalmazott: "A Soros-birodalom álciviljeit azért tartják fenn, hogy a globális nagytőkét és a politikai korrektség világát átnyomják a nemzeti kormányok fölött. Ezeket a szervezeteket minden eszközzel vissza kell szorítani, és azt gondolom, hogy el kell innen takarítani. És most ennek, úgy érzem, eljött a nemzetközi lehetősége." Majd hozzátette: „mindenféle legitimációs részvétel [sic!] nélkül akarnak beleszólni a nagypolitikába". Nemzeti konzultációs kérdés is szólt a civilekről, a következőképpen: "Egyre több külföldről támogatott szervezet működik Magyarországon azzal a céllal, hogy hazánk belügyeibe átláthatatlan módon beavatkozzon. Ezek működése veszélyeztetheti függetlenségünket. Ön szerint mit tegyen Magyarország?" A válaszlehetőségek a következők voltak: "a) Kötelezzük őket arra, hogy regisztráltassák magukat, vállalva, hogy melyik ország vagy szervezet megbízásából, és milyen céllal tevékenykednek. b) Hagyjuk, hogy továbbra is ellenőrizetlenül fejthessék ki kockázatos tevékenységüket." Nyáron az Országgyűlés az orosz külföldi ügynöktörvény mintájára törvényt fogadott el, amely szerint egy meghatározott összeghatár felett, bármilyen jogcímen külföldről juttatást kapó alapítványok és egyesületek kötelesek magukat "külföldről támogatott szervezetként" regisztrálni. E szervezetek listáját közzéteszik, a szervezetek pedig kötelesek honlapjukon és kiadványaikon szerepeltetni a "külföldről támogatott szervezet" megjelölést.

Kell a TASZ!

A tavalyi év nagy részét azzal töltöttük, hogy a magyar kormány civilelles törvényére reagáltunk. A TASZ-t már nagyon hamar megcélozta a lejárató célú kampány. 1071 médiamegjelenésünk volt a civiltrvény és a civil szervezetek elleni lejárató kampány kapcsán 2017-ben, beleértve három címlapos interjút is (Magyar Narancs, index.hu). A téma kapcsán olyan médiumokban is szerepelni akartunk, amikben korábban nehezen, ezért különösen nagy hangsúlyt fektettük ilyen sajtószereplések megszervezésére (pl. Heti Válasz nagyinterjú Kapronczay Stefániával).

A #kellaTASZ kampányunkat annak érdekében indítottuk, hogy a lejárató kampányra proaktív módon, azt áttematizálva reagálhassunk és azt mutassuk be, mi mindennel foglalkozik a TASZ, miért van szükség a munkánkra és milyen széles társadalmi rétegek támogatnak minket.

Ennek keretében

1. Bemutattuk az ügyfeleinket. Az ügyfeleinkről akarunk beszélni, akiknek segítünk, akiknek szüksége van a munkánkra, ahelyett, hogy a közvetlen kormányzati fenyegetésekről

beszéltünk volna. Az ügyfeleinken keresztül megmutattuk, hogy ha a kormány el akar takarítani minket, nagyon sok magyar ember marad valódi segítség, védelem nélkül.

2. Képeket készítettünk olyan témáinkról, ami nagyon sok embert érint (pl. kórházi fertőzések, oktatás) és ezt megosztva szintén arra kértük az embereket, hogy emeljék ki, mit tartanak igazán fontosnak a munkánkban, mely részekkel azonosulnak.

3. Szövetségeket kerestünk - arra kértük ismert közéleti szereplőket, hogy osszák meg közösségi felületeiken, miért tartják fontosnak a munkánkat. Ennek köszönhetően olyan emberekhez is eljutottunk, akik korábban nem ismerték a szervezetet.

4. Ezek vagyunk mi - fotóval és rövid idézetekkel megjelentek munkatársaink a közösségi oldalunkon. Arcot adtunk a szervezetnek annak érdekében, hogy minél több ember lássa milyen elkötelezett csapat dolgozik a TASZ-nak.

5. Arra kértük a követőinket, támogatóinkat, hogy írjanak arról, miért fontos számukra a TASZ. Ezt a #kellaTASZ hashtagre keresve lehet megnézni a Facebookon.

6. Rövidfilmjeinket 3 célcsoportnak céloztuk (fiatalok, középkorúak, idősek). Ezek a filmek eltérő filmes nyelvezettel, vizuális elemekkel készültek, más tartalmi hangsúlyokkal. A filmeket később az 1%-os kampányokban is használtuk. A fiatalok számára készített animációnkat több mint 40 ezren látták csak a közösségi médiában, a 30-50 évesek számára készítettet 21 ezren, az idősebb korosztály filmjét pedig 39 ezren.

Szabályszegéssel a köz szolgálatában

2017-ben sokan azzal tettek a társadalmi igazságtalanságokkal és jogtalanságokkal szemben, hogy tudatosan megsértették a törvényeket, és erre fel is hívták a nyilvánosság figyelmét. **Az év egyik legfontosabb közéleti fogalma a polgári engedetlenség volt, sokan adták a fejüket ilyenre, többek között a TASZ is, amikor úgy döntött, hogy nem hajtja végre a jogsértő civiltörvény előírásait.** A polgári engedetlenség a polgárok erőszakmentes jogszabálysértő magatartása, amit az a meggyőződés motivál, hogy valamilyen közhatalmi cselekvés igazságtalan, és amellyel változást szeretnének elérni. A TASZ ügyvédei számos polgári engedetlenkedőt képviselnek bíróság előtt, ahol az elkövetett jogszabálysértés társadalmi veszélyességének hiányával, illetve társadalmi hasznával érvelnek.

"Büszkén fogom viselni, ha engem ma elítélnék garázdaságért, mert milyen nép az, amely olyan törvényt tart be, amit ellene hoznak?"

-- Varga Gergő, a TASZ ügyfele az utolsó szó jogán a bíróság előtt

A TASZ azért sértett tudatosan törvényt, hogy a jogsértő törvény elbukjon: így tudja elérni, hogy a törvény jogszerűségéről olyan hazai és nemzetközi bíróságok hozzanak döntést, amelyek előtt jogi érveket lehet érvényesíteni. Eddig a törvényt - más szervezetekkel együtt - az Alkotmánybíróságon és a strasbourgi bíróság előtt támadtuk meg, és beavatkozóként részt veszünk az orosz civileket érintő külföldi ügynök-törvény miatti perben is. További eljárásokat is tervezünk, amelyekre a következő évben kerülhet majd sor.

Jelentsd, ne hallgass!

Szintén igazságtalanságokra és jogsértésekre hívják fel a figyelmet a közérdekű bejelentők, ezzel személyes kockázatot is vállalva. A közérdekű bejelentő olyan tényre, körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. Kockázatos, mert az ilyen emberek sokszor üldöztetésnek teszik ki magukat. Például a TASZ

ügyfele, Horváth András, az adóhatóság korábbi dolgozója adóhatósági visszaéléseket hozott nyilvánosságra, de ez alapján a hatóságok nem a visszaéléseket tárták fel, hanem őt gyanúsították bűncselekmények elkövetésével. Majdnem négy évig tartott ez a nyomozás, amelyet végül - mivel nem valósult meg egyetlen bűncselekmény sem, amivel ügyfelünket gyanúsították - 2017-ben megszüntetett az ügyészség. De ami ennél fontosabb, az ügyészség a TASZ ügyvédjének indítványa nyomán azt is kimondta, hogy a közérdekű bejelentők ellen akkor sem indítható büntetőeljárás, ha a közérdekű bejelentéssel kapcsolatban megsértik a jogszabályokat.

TASZ-siker: Nem követett el bűncselekményt a BKK-botrány etikus hekkere!

2017. júliusában ügyfelünk 50 forintért vásárolt magának bérletet a Budapesti Közlekedési Központ (BKK) online jegyárúsító rendszerében, a rendszerben talált biztonsági résnek köszönhetően. Ezt a bérletet sosem használta, és nyilvánvalóan jóhiszeműen járt el, amikor azonnal jelezte is a cégnek a hibát. Köszönet helyett azonban a nyomozó hatóságok jelentek meg a házánál és házkutatást is tartottak nála. A sajtóban etikus hekkerként emlegetett 18 éves fiút mi képviseltük, sikerrel. Az ügyészség kimondta, hogy ügyfelünk tette nem bűncselekmény, hiszen nem veszélyes a társadalomra.

Szerveződj, hallasd a hangod és állj ki a jogaidért!

Megalakulásunk óta segítjük az aktív, magukért és közösségükért kiállni akaró polgárokat. Idén, egy éves emberi jogi képzéssorozatot indítottunk a fogyatékossgal élő emberek jogainak védelméért. A képzéseken a fogyatékossgal élő emberek és szülei megtanulhatják, hogyan szervezhetik meg hatékonyan önmagukat, hogyan toborozhatnak még tagokat, hogyan érdemes a médiával és a döntéshozókkal kommunikálniuk és hogyan tudnak sikeresen kiállni a jogaikért.

2017-ben Miskolcon három kétnapos találkozó keretében helyi, illetve környékbeli olyan civileknek tartottunk különböző témákban - kommunikáció, forrásgyűjtés, jogérvényesítés - képzéseket, akik mélyszegénységben élők, elsősorban roma embereknek nyújtanak segítséget.

Továbbá elindítottunk egy olyan vidéki képzés-sorozatot helyi civileknek, amelyen gyermekvédelmi és fogyatékossgügyi kérdésekkel foglalkozunk. Ezeknek a képzéseknek elsődleges célja a résztvevők jogérvényesítési képességének növelése, ugyanakkor az is, hogy hosszútávú munkakapcsolatok alakuljanak ki a résztvevők között, illetve a résztvevők és a TASZ között. Az első ilyen képzést 2017 végén Egerben tartottuk, 2018-ban Salgótarjánban és Miskolcon folytatjuk.

Állj ki magadért, nekem is sikerült!

Anikó nagyon sokat olvas, ha éppen maga alatt van, mindig Fekete István Vuk című regényét olvassa el.

Anikó egy hivatalosan meghirdetett állás pályázatra jelentkezett egy iskolában, és az előzetes egyeztetések illetve annak dacára, hogy rendelkezett minden szükséges végzettséggel még csak az interjúig sem jutott el és egy olyan munkatársat vettek fel helyette, aki nem rendelkezik pedagógus végzettséggel. Mindennek okairól pedig egyértelműen fogalmazott az iskola igazgatója, nem találta elfogadhatónak a közösségi média felületeket a politikai és közéleti tartalmú megszólalását.

“Ebben a szituációban világosan érzetem és tudtam, hogy ezt nem tehetik meg velem és igazságtalanság ért, de nem tudtam, hogy hova, milyen fórumhoz vagy hatósághoz fordulhatnék. Ekkor írtam a TASZ Jogsegély címére, ahol részletesen leírtam, hogy mi történt

velem. Rövid időn belül kaptam visszajelzést, és elindult a folyamat, amelyben az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz fordultunk annak érdekében, hogy állapítsák meg a jogsértést. Ez jogerősen sikerült is. Legnehezebben magát az igazságtalanságot viseltem és azt a tényt, hogy nem formálhatok szabadon véleményt, mert akkor valamilyen hátránytól kell tartanom. Eleinte nehéz volt az is, hogy az egész szituáció a közeli ismerőseim és családom körében is vegyes fogadtatást kapott. Később persze mindenki kiállt mellettem, de az első reakciók inkább arról szóltak, hogy "ugyan, nincs értelme, csak még több hátrány ér benneteket és semmi értelme az egésznek". Nehéz ezzel a beletörődő általános apátiával szemben úszni. A TASZ megkönnyítette azt, hogy végigmenjek az eljáráson, azt hiszem, egyedül nem tudtam volna hogy mit és hogyan csináljak. Maga az eljárás és a jogerős döntést követő médiavisszhang is nehéz volt, de ehhez is kaptam segítséget és mindent önként vállaltam, nagyon pozitívan éltem meg, hogy semmi kényszer nem volt, szabadon dönthettem mit és hogyan vállalom be.

Az EBH jogerős határozatot hozott, amelyben egyértelműen megállapította, hogy hátrányos megkülönböztetés ért a politikai véleményem miatt és felszólította az iskolát arra, hogy a jövőben ne folytassa a jogsértést.

Akik hasonló helyzetbe kerülnek, azoknak elsősorban azt tanácsolnám, hogy amennyiben tényleg igazságtalanság és objektív hátrány éri őket, akkor azt ne hagyják és igyekezzenek kihasználni a még létező demokratikus rendszer által biztosított lehetőségeket. Másodsorban azt, hogy kérjenek segítséget és ne féljenek a nyilvánosságtól."

Anikó

A TASZ 2017-es éve számokban:

- 151 folyamatban lévő ügy
- 141 ügyvédi jelenléttel történő eljárási esemény
- 38 folyamatban lévő ügy az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) vagy az Alkotmánybíróság előtt
- 70 új ügyünk indult
- 790 esetben nyújtottunk e-mailes jogsegélyt, összesen több, mint 2500 jogsegélyre megkeresésre válaszoltunk
- Hiányzó emlékek kampányunkkal összesen három díjat nyertünk - Civil Díj 2017: Legjobb kommunikációs kampány, Kreatív Prizma 2017: Ezüst a Nonprofit kampányok kategóriában, Hébető Honorka 2017 különdíj
- 69 önkéntesünk, 1,869 munkaórában segítette munkánkat
- 32 347 000 forint bevétel magyar magánszemélyektől, cégektől
- 15 231 448 forint szja 1 % felajánlásból
- 4 005 469 forint értékben pro bono szolgáltatás

Budapest, 2018. május 22.

[Handwritten signature]